

FITZGERALD, MAURICE (bu farw 1176), un o goncwerwyr Iwerddon

Enw: Maurice Fitzgerald
Dyddiad marw: 1176
Priod: Alice Fitzgerald
Rhiant: Nest ferch Rhys ap Tewdwr
Rhiant: Gerald de Windsor
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: un o goncwerwyr Iwerddon
Maes gweithgaredd: Milwrol; Gwleidyddiaeth a Mudiadau Gwleidyddol
Awdur: Bertie George Charles

mab Gerallt o Windsor, prif ganlynwr Arnulf Montgomery a cheidwad castell Penfro (1093-wedi 1116), o'i wraig **Nest**, merch **Rhys ap Tewdwr**. Bu dau o feibion Gerallt a **Nest**, Maurice a William, y naill yn arglwydd Llansteffan a'r llall yn arglwydd Emlyn, yn amlwg fel arweinwyr Saeson a Normaniaid Gorllewin Cymru yn erbyn gwrthryfel mawr tywysogion Cymru yn 1136. Yn 1146 yr oeddynt yn flaenllaw yn yr ymdrech aflwyddiannus a wnaethpwyd i adennill castell Llansteffan oddi wrth y Cymry.

Yn ddiweddarach cymerodd Maurice a'i hanner-brawd **Robert Fitzstephen** ran bwysig yng nghanolwedd Iwerddon. Yn 1169 glaniodd yn Wexford gyda'i ganlynwyr ac arweiniodd y fintai Saeson yn erbyn Dilyn. Am ei wasanaeth rhoddodd yr **iarll Rhisiart** gantref Kildare iddo ac o'r diwedd ymsefydlodd yno. Dywedir mai Alice, wyres Roger de Montgomery, oedd ei wraig; yr oedd hi'n fyw yn 1171. Dyn gwrol, diymhongar, a phrin ei eiriau oedd Maurice. Bu farw yn Wexford c. 1 Medi 1176.

Awdur

Dr Bertie George Charles, (1908 - 2000)

Ffynonellau

Oxford Dictionary of National Biography

J. E. Lloyd, *A History of Wales from the Earliest Times to the Edwardian Conquest*(London 1911), 423, 473, 502

A History of Carmarthenshire (gol. J. E. Lloyd), i, 142

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: [Q4302750](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

frannu

Arddull APA

x

Charles, B. G., (1953). FITZGERALD, MAURICE (bu farw 1176), un o goncwerwyr Iwerddon. *Y Bywgraffiadur Cymreig*. Adferwyd 31 Hyd 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c-FITZ-MAU-1176>

Clippwr

Preifatrwydd a Chwci
Hawlfraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

Ysgrifeddi
Llywodraeth Cymru
Copied by
Welsh Government